

Vabariigi Valitsuse määruse
„Apollo meremadaliku looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri” eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseaduse § 10 lõike 1 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ja kehtestada ala kaitsekord. Kavandatav Apollo meremadaliku looduskaitseala (edaspidi *kaitseala*) moodustatakse Euroopas väärtustatud mereelupaikade ja rändlindude elupaiga kaitseks. Vastava ettepaneku tegi Keskkonnaministeeriumile 26.01.2011 MTÜ Balti Keskkonnafoorum.

Kaitseala asub avamerealal Hiiumaast u 14 km kirdes ja Vormsist u 21 km loodes.

Kaitseala moodustamise eesmärk on tagada EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; edaspidi *loodusdirektiiv*) I lisas nimetatud mereelupaigatüüpide ja mitme rändlinnuliigi, sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ET L 20, 26.01.2010, lk 7–25; edaspidi *linnudirektiiv*) I lisas nimetatud linnuliigi elupaiga kaitse. Pärast kaitseala moodustamist tehakse Euroopa Komisjonile ettepanek lisada kaitseala Natura võrgustikku Apollo loodus- ja linnualana.

Määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni kaitse planeerimise spetsialist Andres Miller (tel 5648 0567, e-post andres.miller@keskkonnaamet.ee), eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo juhtivspetsialist Nele Saluveer (tel 447 7386, e-post nele.saluveer@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna peajurist Lüüli Junti (tel 680 7435, e-post lyyli.junti@keskkonnaamet.ee) ja Advokaadibüroo FORT vandeadvokaat Margus Kõiva (tel 528 8090, e-post margus.koiva@fortlegal.com), eksperdihinnangu on andnud Tiit Leito. Keskkonnaministeeriumi kontaktisik eelnõu ministeeriumite vahelisel kooskõlastamisel ja kinnitamisel on Marika Erikson (tel 626 2880, marika.erikson@envir.ee), keeleliselt toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post: siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu, piirangute ja kaitse alla võtmise põhjendus

2.1. Kaitse alla võtmise eesmärkide vastavus kaitse alla võtmise eeldustele

Kaitseala eesmärk on kaitsta Apollo meremadalikku ja sealset elustikku, elupaigatüüpe, mida loodusdirektiiv nimetab I lisas, linnuliiki, keda linnudirektiiv nimetab I lisas, ja tema elupaika, linnudirektiivi 1 lisas nimetatud rändlinnuliike ja nende elupaiku. Kaitstavad elupaigatüübid on veealused liivamadalad (1110 – sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt loodusdirektiivi lisale I) ja karid (1170). Läänemere regiooni biogeograafilisel seminaril 23.–25. novembril 2009. a Sopotis Poola Vabariigis märgiti, et karide kaitseks tuleb Eesti Vabariigis täiendavalt alasid kaitse alla võtta. Linnudirektiivi I lisas nimetatud kaitstav linnuliik, kes on ühtlasi II kategooria kaitsealune liik, on väikekajakas (*Larus minutus*). Linnudirektiivi I lisas nimetatud, kuid riigis regulaarselt leiduvate rändliikide kaitseks on Euroopa Liidu liikmesriigid kohustatud rakendama kaitsemeetmeid, sealjuures eriti nende pesitsus-, sulgimis-, talvitumisaladel ning rändepeatuspaikades. Kaitsealal kaitstavad rändlinnuliigid on aul (*Clangula hyemalis*), mustvaeras (*Melanitta nigra*) ja hahk (*Somateria mollissima*).

Vastavalt looduskaitseaduse §-le 7 on kaitseala kaitse alla võtmise eeldused ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus. Apollo meremadaliku kaitse alla võtmise eelduseks on ohustatus, tüüpilisus ja rahvusvaheline kohustus.

Ohustatud mereelupaigad. Kaitsealal leiduvad elupaigatüübid veealused liivamadalaad (1110) ja karid (1170) on ohustatutena lisatud loodusdirektiivi I lissasse. Mereliste elupaikadena on need ohustatud eeskätt mere saastumise tõttu, kuid lisaks ohustab neid elupaiku tuuleparkidega seotud ehitustegevus ja liivamadalaad ka kaevandamine. Nende elupaigatüüpidega on seotud hulk liike, sh põhjaloomastik, vetikad, kalad ja linnud.

Väikekajakas (*Larus minutus*, ka *Hydrocoloeus minutus*) on maailma väikseim kajakas (kaalub u 120 g), kes peatub Eestis enamasti rändel rannikul, harvem pesitseb madalate taimestikurikaste järvede või roostunud merelahtede ääres. Väikekajakas on II kaitsekategooria liik, kelle seisund on Eesti punase nimestiku järgi hinnatud ohualtiks. Eesti Ornitoloogiaühingu andmetel pesitseb Eestis 500–1000 paari väikekajakaid ja avamerel talvitub kuni 500 lindu. Arvukus on vähenev. Liik on katkendlikult levinud Euraasias.

Aul (*Clangula hyemalis*) Eestis teadaolevalt ei pesitse, kuid avamerel talvitub Eesti Ornitoloogiaühingu andmetel 100 000 – 500 000 lindu. Liigi arvukus väheneb kiirelt. Aul on seatud kaitseala kaitse-eesmärgiks tüüpilisuse tõttu sellel alal. Liik pesitseb tundravöötmes Euraasias ja Põhja-Ameerikas. Läänemeri on liigi tähtsaim talvitusala.

Mustvaeras (*Melanitta nigra*) on tundravööndis pesitsev linnuliik, kes peatub Eesti merealadel rändel, kevadel hinnanguliselt kuni 75 000 lindu ja sügisel 6000–7000 lindu. Eesti Ornitoloogiaühingu andmetel talvitub Eesti merealadel 100–1000 lindu. Liik on seatud kaitseala kaitse-eesmärgiks tüüpilisuse tõttu sellel alal.

Hahk (*Somateria mollissima*) on tsirkumpolaarse levikuga, Eestis väikesearvuline haudelind meresaartel ja laidudel. Inimtegevuse tagajärjel on haha arvukus kiiresti kahanenud nii Eestis kui ka mujal Euroopas. Eesti Ornitoloogiaühingu andmetel on Eestis 2000–4000 haudepaari. Viimastel aastatel on liigi arvukus oluliselt vähenenud, mistõttu on liigi seisund Eesti punase nimestiku järgi juba 2008. aastal hinnatud ohulähedaseks. Liik on seatud kaitseala kaitse-eesmärgiks tüüpilisuse tõttu sellel alal.

Loodusdirektiivist tulenev rahvusvaheline kohustus

Loodusdirektiivi ülesanne on kaitsta ohustatud loomaliike ja nende elupaigatüüpe ning aidata kaasa looduse mitmekesisuse säilimisele ja taastamisele. Direktiivi artikli 6 lõike 1 kohaselt tuleb liikmesriikidel kehtestada direktiivi lisades nimetatud elupaigatüüpide ning liikide ja nende elupaikade kaitseks vajalikud kaitsemeetmed, mis vastavad nende elupaigatüüpide ja liikide ökoloogilistele nõudlustele. Kaitseala eesmärkideks seatud loodusdirektiivi 1 lisa elupaigatüüpide veealuste liivamadalaate (1110) ja karide (1170) kaitse on ühtlasi Eesti riigi rahvusvaheline kohustus.

Linnudirektiivist tulenev rahvusvaheline kohustus

Linnudirektiivi eesmärk on kaitsta kõiki linde tapmise ja püüdmise eest, piirata lindude küttemist ja nendega (samuti nende kehaosade ja neist valmistatud esemetega) kaubitsemist. Direktiiv teeb kohustuslikuks moodustada üleeuroopaliselt ohustatud liikide ja rändliikide elupaikade kaitseks spetsiaalsed linnualad. Linnudirektiivi artikli 4 lõigete 1 ja 2 kohaselt on liikmesriikidel kohustus rakendada direktiivi I lisa nimetatud ja I lisa nimetamata, kuid liikmesriigis regulaarselt leiduvate rändlinnuliikide, eelkõige nende liikide pesitsus-, sulgimis-

ja talvitusalade ning rändepeatuspaikade, kaitseks erimeetmeid, mis tagaksid nende liikide säilimise ja paljunemise levikualal. Linnudirektiivi I lisa liik, kelle rändepeatus- ja pesitsuspaiku kaitstakse, on väikekajakas. Linnudirektiivi I lisa nimetamata, kuid II lisa B-osas nimetatud rändlinnuliigid, kelle rändepeatuspaiku kaitstakse, on aul, mustvaeras (nimetatud ära ka III lisa B-osas) ja hahk (nimetatud ära ka III lisa B-osas).

Moodustatav Apollo meremadaliku looduskaitseala ei ole veel Natura linnu- ja loodusala. Arvestades Euroopa kohtu praktikat, on liikmesriikidel kohustus tagada väärtuste kohane kaitse kõigil aladel, mis vastavad linnu- või loodusala moodustamise kriteeriumitele. Apollo meremadalik vastab linnu- ja loodusala moodustamise kriteeriumitele (vt alapunkti 2.2), mistõttu on Eestil kohustus seda kaitsta vaatamata sellele, et ala ei ole erikaitsealaks (linnu- ega loodusalaks) kinnitatud.

Lisaks eespool nimetatud loodusväärtustele on kaitseala moodustamine oluline teistegi liikide kaitseks. Samas pole nende kõikide eraldi kaitse-eesmärgina nimetamine vajalik, sest eesmärgiks seatavate katusliikide ja nende elupaikade ning elupaigatüüpide kaitseks kehtestatav kaitsekord tagab ka nende liikide kaitse. See tähendab, et kaitsekorra väljatöötamisel on lähtutud kaitse-eesmärgina loetletud liikide ja elupaigatüüpide ökoloogilistest nõudlustest. Seeläbi tagatakse kaitse kõikidele liikidele, kelle elupaigaks on kaitse-eesmärgiks olev elupaigatüüp, või ka neile liikidele, kelle elupaigaeelistused sarnanevad eesmärgina loetletud katusliikide omadega. Kaitseala kaitse-eesmärgiks on seatud need elupaigatüübid ja liigid, kelle jaoks on tegemist esindusliku ja soodsa seisundi säilitamiseks olulise alaga. Kaitse-eesmärgiks on seatud ka need liigid, kelle kaitse sellel alal on loodus- või linnudirektiivist tulenev rahvusvaheline kohustus või kelle soodsa seisundi säilimiseks pikaajaliselt (säilimiseks pikas perspektiivis) ei piisa ainult isendikaitsest. Teisi kaitsealuseid liike ei ole kaitsekorra määramisel aluseks võetud, kuid nende puhul on arvestatud, et eesmärgiks seatavate katusliikide ja koosluste alusel kehtestatav kaitsekord tagab ka nende kaitse. Kaitse-eeskirjas sätestatud kaalutusõiguse teostamisel tagatakse nende liikide kaitse (LKS § 14 lg 2) LKS §-s 55 sätestatud isendikaitse kaudu. Teiste sõnadega tuleb nende liikide puhul kaitseala valitseja nõusolekul lubatud tegevusteks ja kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud tegevusteks nõusolekut andes arvestada, et kavandatud tegevus ei oleks vastuolus LKS §-s 55 sätestatud isendikaitse põhimõtetega. Isendikaitse väldib konkreetsete isendite surmamist, kahjustamist ja hävitamist, kuid ei taga nende liikide elupaikade säilimist sellises mahus, et oleks tagatud nende liikide püsiv pikaajaline säilimine nende levikualal.

Teadaolevalt on kaitseala oluline lesta (*Platichthys flesus*) kudeala ja seal elab III kaitsekategooria linnuliik tõmmuvaeras (*Melanitta nigra*).

2.2. Kaitse alla võtmise otstarbekus

Apollo meremadaliku kaitse alla võtmise otstarbekust on uuritud projekti „Natura 2000 rakendamine Eesti merealadel: alade valik ja kaitsemeetmed – ESTMAR” (2007–2011) käigus. Projekti viis läbi Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut koos partneritega. Uuringud hõlmasid linnustiku, kalastiku ja merepõhja elustiku ning elupaikade inventuure.

Looduskaitseala moodustamisel on arvesse võetud kõik aastatel 2007 -2018 Hiiumaast põhja poole jäävad uuringud. Uuringud on näidanud, et Hiiumaast põhja poole jäävatest avameremadalikest on aulide jaoks kõige olulisemad meremadalikud Hiiumadalik ja Apollo madalik. Hiiumadalik on hoiualana kaitse all alates 01.10.2005. Peale Apollo kaitseala ei ole olemasolevate andmete põhjal Hiiumaast põhja pool otstarbekas rohkem merekaitsealasi moodustada.

Uuringute põhjal vastab moodustatavast kaitsealast elupaigatüübile karid (1170) 11,9% ehk 6,1 km² ja elupaigatüübile veealused liivamadald (1110) 7,5% ehk 3,9 km².

Veelinde on moodustatavalt kaitsealalt teada seitse liiki. Lisaks eespool mainitud viiele liigile veel hõbe- (*Larus argentatus*) ja kalakajakas (*L. canus*) ning kaheksanda liigina täpsemalt määramata kauriliik (*Gavia sp.*). Auli osas ületab kaitseala rahvusvahelise tähtsusega linnuala kriteeriumi (rohkem kui 20 000 isendit). 2008. aasta sügise loenduse käigus loendati alal 27 275 auli. Eesti vetes asuvad auli peatus-, toitumis- ja talvitusladad on väga olulised auli Lääne-Siberi – Loode-Euroopa populatsioonile tervikuna. Uuemad avaldatud andmed (Hario *et al.* 2009; Ellermaa, Pettay ja Könönen 2010) osutavad auli arvukuse järskule vähenemisele. Eesti ranniku- ja avameres paiknevaid aulile olulisi alasid võivad ohustada tuuleparkide rajamine, kaevandus- ja kaadamistööd, pilsivete heide merre jms. Seetõttu on nimetatud liigi kaitstes ülioluline säilitada primaarsed looduslikud alad, kus linnud saaksid vähima energeetilise kuluga ennast enne uut pesitsusperioodi taastada. Võrreldes teiste Hiiumaast põhja, loode ja lääne poole jäävate meremadalikega (nt Kolga, Vinkovi) on Apollo madalik neist kahtlemata olulisim, pakkudes soodsaid looduslikke olusid ligi 50%-le kogu piirkonnas peatuvatest aulidest (vt tabelit 1). Apollo madalik on üks lüli Eesti avameremadalike süsteemis, mis peab tagama aulile hädavajalikud tingimused toitumiseks peatus- ja talvitusperioodidel. Kaitseala täidab rahvusvahelise tähtsusega linnualade kriteeriume A4 (globaalse tähtsusega kogumid) ja C4 (olulise tähtsusega koondumiskohad Euroopa Liidus).

Tabel 1. Olulisemate linnuliikide arvukushinnangud Hiiumaast põhja, loode ja lääne poole jäävatel madalikel (ESTMAR 2007–2011)

Madalik	Apollo	Vinkovi	Kolga
Liik	algne arvukushinnang / parandatud arvukushinnang		
Aul	47677** / 66748**	18287* / 25602**	3562 / 4987
Hahk	14 / 15	815 / 897	58 / 64

** - rahvusvahelise tähtsusega ala, * - kohaliku tähtsusega ala

Suur sukelpartide (aul, hahk, vaerad) arvukus Apollo meremadalikul tuvastati 2015. aasta kevadel ja vaeraste arvukus ka 2015. aasta suvel (seoses lisauuringutega Loode-Eesti meretuulepargi keskkonnamõju hindamiseks, vt tabelit 2).

Tabel 2. Põhja-Hiiumaa rannikumerel ja madalikel peatunud lindude arvukuse hinnangud (Loode-Eesti meretuulepargi keskkonnamõju hindamise linnustiku-uuring)

Liik	Kevad 2015				Suvi 2015			
	Vinkovi	Tahkuna	Hiiu	Apollo	Vinkovi	Tahkuna	Hiiu	Apollo
aul	170	3560	6550	5400	0	0	0	0
hahk	0	90	770	60	90	2650	7840	130
vaerad	50	0	40	220	0	60	1590	3900
Liik	Sügis 2014				Talv 2015			
	Vinkovi	Tahkuna	Hiiu	Apollo	Vinkovi	Tahkuna	Hiiu	Apollo
aul	1000	3290	680	46 100	2200	1020	4740	14 500
hahk	0	0	0	0	0	0	0	0
vaerad	0	0	0	0	0	0	0	0

2.3. Kaitstava loodusobjekti tüübi valik

Kuna kaitseala moodustamise peamine eesmärk on elupaikade ja liikide kaitse ning selleks ala säilitamine looduslikuna, võetakse Apollo meremadalik kaitse alla kui looduskaitseala. Looduskaitseaduse kohaselt (§ 27) moodustatakse looduskaitseala looduse säilitamiseks, kaitsmiseks, taastamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks. Hoiualad moodustatakse loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku soodsa seisundi tagamiseks, eeskätt linnu- ja loodusdirektiivist lähtuvalt. Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati, ning kaitstavate liikide oluline häirimine. Kuna kaitse-eesmärgiks olevatest liikidest ei ole enamik looduskaitseaduse mõttes kaitsealused (ei kuulu ühtegi kaitsekategooriasse) ja loodusdirektiivi elupaigatüübid hõlmavad kaitsealast kokku vaevalt 20%, ei võimalda hoiuala kaitsekord kaitsta Apollo meremadalikku ja sealset elustikku kui tervikut. Püsielupaigana kaitstakse ainult konkreetse liigi elupaika, mitte erinevate väärtustega looduskompleksi.

2.4. Kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndi piir

Kaitseala välispiiri, mis on ühtlasi sihtkaitsevööndi piir, määramisel on lähtutud põhimõttest, et kaitsealasse on hõlmatud kaitset vajavad loodusväärtused. Ala piirid peaksid olema looduses selgelt tuvastatavad ja üheselt mõistetavad, kuid tulenevalt ala eripärast (mereala) on piiritlemiseks kasutatud mõttelisi sirgeid. Kaitseala piir on kaardile kantud, kasutades alusena Eesti põhikaarti (möötkava 1 : 10 000).

Piiride määramisel lähtuti sellest, et elupaigatüüpide karid (1170) ja veealused liivamadala (1110) alad ning aulile rändepeatuspaigaks sobiv mereala, mille määravaks tingimuseks on mere sügavus (kuni 20 m), jääksid tervikuna kaitsealale. Välispiiri määratlemise peamiseks kriteeriumiks on 20 meetri sügavusjoon, kuna selle sügavuseni (osadel liikidel ka kuni 30 m) on meri üldjuhul kõige elustikurikkam (põhjataimed, kalastik, merelindude toitumisala), mis tuleneb sobilikest valgus- ja hapnikutingimustest. Kaitseala välispiiri ei ole praktilistel kaalutlustel otstarbekas täpselt sügavusjoonega piiritleda. Sellepärast on kasutatud kaitseala piiri määratlemiseks geograafilisi koordinaatpunkte ja neid ühendavaid mõttelisi sirgjooni. Kaitseala välis- ja vööndi piir kulgeb merel mõtteliste sirgetena järgmiste koordinaatpunktide vahel: 6 570 468,523–431 462,478; 6 565 131,516–438 606,789; 6 561 793,135–436 756,951; 6 562 324,734–430 362,042 ja 6 565 535,511–428 591,977. Kaitseala pindala on 5216,8 ha.

2.5. Kaitsekord

2.5.1. Kaitsekorra kavandamine

Kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal leiduvaid loodusväärtusi, MTÜ Balti Keskkonnafoorumi ettepanekut Apollo mereala kaitse alla võtmiseks ning kaitseala tsoneeringu ja kaitse-eeskirja kohta koostatud eksperdiarvamust (Tiit Leito).

Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagavad kaitsealal leiduvate looduslike koosluste ja liikide soodsa seisundi, on proportsionaalsed omavahel, loodusväärtuste olulisuse ja haavatavusega ning saavutatava efektiga.

Kaitseala kaitse-eeskiri seab kitsendusi ettevõtlusvabadusele (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 31). Keskkonda mõjutava tegevuse õigusliku regulatsiooni aluseks on põhiseaduse §-st 5 tulenev loodusvarade ja loodusressursside kui rahvusliku rikkuse säästva kasutamise põhimõte. Elu- ja looduskeskkonna säästmise ning sellele tekitatud kahju hüvitamise kohustus tuleneb Eesti Vabariigi põhiseaduse §-st 53. Kaitse-eeskirjaga piirangute seadmise eesmärgiks on alal

leiduvate loodusväärtuste säilimine. Alale kaitse tagamisega ja tegevustele piirangute seadmisega ala loodusväärtused säilivad, loodusväärtusi kahjustavate tegevuste elluviimisel need hävivad.

OÜ Nelja Energia on Keskkonnaministeeriumile esitanud 23.03.2006 taotluse vee erikasutusloa saamiseks, et rajada Apollo meremadalikule tuulepark. Lisaks on OÜ Nelja energia esitanud 15.04.2010 hoonestusloa taotluse tuulepargi rajamiseks Apollo madalikule. Hoonestusloa taotluse menetlus on peatatud. Ettepaneku Vabariigi Valitsusele hoonestusloa menetluse algatamiseks teeb Tehnilise Järelevalve Amet peale vee erikasutusloa menetluse käigus koostatava keskkonnamõju hinnangu heakskiitmist. 20. juunil 2016. a kehtestatud Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringus on Apollo meremadalik märgitud nii projekteeritava looduskaitsealana kui ka võimaliku tuuleenergia tootmise alana. Riigikohus tühistas lahendiga nr 3-16-1472 nimetatud korralduse tuuleenergia tootmise alade osas. Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruandes soovitas linnustiku ekspert Apollo madalale tuulikuid mitte rajada ja tegi ettepaneku leevendusmeetmena nihutada Apollo arendusala (TP1) lõuna poole. Lahendus sobis ka arendajale, ettepanekuga on arvestatud ning muudatus on kajastatud kinnitamisele esitatud KMH versioonis. Kavandatav meretuulepark planeeritakse moodustatavast kaitsealast lõuna poole. TP1 ala maht (pindala) muudatuste tulemusel ei vähenenud. Teada oleva info piires on KMH tegemise käigus Natura väärtuste ja aspektidega arvestatud. Ka edasise planeerimise (tuulikute konkreetsed asukohad, merepõhjatööd vundamentide paigutamiseks, kaablite asukohad jms) käigus tuleb looduskaitseliste ja Natura eesmärkidega arvestada ja vajadusel leevendusmeetmed kasutusele võtta. Tuuleparkide rajamise korral on teada risk, et tegevust ei saa võimaldada juhul, kui see kahjustab loodust, elukeskkonda või avaldab negatiivset mõju riigikaitseliste ehitiste tööväimele. Tuulepargi rajamisel on elustikule peamiseks ohuks mehaaniline häiring ehituse perioodil ja elupaiga kadu veelindude jaoks tuulepargi ekspluateerimise ajal. Ettevõtlusvabadus ei anna isikule õigust nõuda rahvusliku rikkuse ega riigi vara kasutamist oma ettevõtluse huvides. Veeseaduse § 5 lõike 1 kohaselt on meri avalik veekogu ja lõike 2 kohaselt kuuluvad avalikud veekogud riigile. Kaitsealale ei ulatu eraomandis olevaid kinnistuid. Ettevõtlusvabadus ei ole piiramatult õigus. Kaitse-eeskirjaga alale seatud eesmärk kaalub üles ettevõtlusvabaduse riive. Sarnane eesmärk kehtib riigikaitseliste ehitiste tööväimele.

Kaitseala on tzoneeritud vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele tervikuna ühte sihtkaitsevööndisse.

Kuna kogu kaitseala ulatuses on tegemist merealaga, siis maismaa elupaikade ja nende kaitsega ning muid maismaaga seotud tegevusi kaitse-eeskirjaga ei reguleerita. Nii ei reguleerita kaitsealal telkimist ja lõkke tegemist, maaparandussüsteemide hoiutõid ja veerežiimi taastamist, koosluse kujundamist vastavalt kaitse eesmärgile, marjade, seente ja muude metsa kõrvalsaaduste varumist, poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalikku tegevust ning pilliroo ja adru varumist. Samuti ei reguleerita jahipidamist, sest maismaast 14 km kaugusel asuv kaitseala ei kuulu ühegi jahipiirkonna koosseisu, mistõttu jahipidamise reguleerimise järele puudub otsene vajadus. Jahiseaduse § 11 lõige 4 sätestab, et mere, Lämmijärve, Võrtsjärve, Peipsi ja Pihkva järve ning teiste veekogude, mis ei asu tervikuna ühes jahipiirkonnas, jahipidamiseks sobiv akvatooriumi osa jaotatakse jahipiirkonna moodustamise käigus akvatooriumiga piirnevate jahipiirkondade vahel võrdsete kauguste põhimõttel. Kuna kaitseala territoorium ühegi jahipiirkonnaga ei kattu, ei ole järelikult kaitseala akvatooriumi jahipidamiseks seni sobivaks peetud. Kuna jahipidamist kaitse-eeskirjaga ei reguleerita, tähendab see, et tulenevalt looduskaitseaduse § 30 lõike 4 punktist 4 on jahipidamine kaitsealal, mis on tervikuna sihtkaitsevöönd, keelatud. Kaitse-eeskirjaga ei reguleerita sõiduki ja maastikusõidukiga sõitmist, sest avamerialal (maismaa)sõidukite ja maastikusõidukitega üldjuhul (kui avameri ei jäätu) sõita ei saa.

2.5.2. Sihtkaitsevööndi kaitsekord

2.5.2.1. Lubatud tegevused

Kaitse-eeskirja kohaselt on kaitsealal lubatud inimeste viibimine, ujuvvahendiga sõitmine, rahvaürituse korraldamine ja kalapüük (sh majandustegevusena). Need tegevused on kaitse alla võetaval alal seni toimunud ja lubatud olnud ning pole alust arvata, et nende tegevuste jätkumine oluliselt kaitseala kaitseväärtusi ohustaks.

2.5.2.2. Keelatud tegevused

Keelatud on majandustegevus, loodusvarade kasutamine ja uute ehitiste püstitamine, välja arvatud merel navigeerimiseks vajalike ehitiste püstitamine ja nende hooldustööd. Majandustegevuse ja loodusvarade kasutamise keeld aitab vältida süvendamist, kaadamist ja pinnase kaevamist, mis on ekspertide hinnangul ühed kõige suuremad ohud, mis võivad ala kahjustada. Ehitustegevus, sealhulgas süvendamine, kaadamine ja kaevamine, toob kaasa elupaiga hävingu. Sette ja heljumi kandumise tõttu meres on kahjustatud ala konkreetsest tegevusalast tunduvalt laiem. Näiteks tuulegeneraatorite vundamentide rajamine ja kaablite matmine kahjustaks otseselt kaitse-eesmärgiks seatud elupaigatüüpide looduslikku seisundit. Ehitamise ajal on ohustatud piirkonnas elavad erinevad karpide kooslused, mis on toidubaasiks alal arvukalt peatuvale veelindudele. Ehitustegevuse käigus võimalik sette ja heljumi veemassiivi paiskamine ja sellega seonduv veekvaliteedi muutus ning hilisem tagasisettimine võib kahjustada merepõhja elustikku, kalastikku ja linnustikku. Kalastiku puhul saaksid kannatada koelmud ja olulised lülid toiteahelas. Tegevus põhjustab kalamarja hukkumist ja põhjataimestiku sattumist setete alla. Lindude puhul väheneks toitebaas ja halveneks toitumise efektiivsus vee läbipaistvuse vähenemise tõttu. Lisaks ehitusaegsetele häiringutele, mis on suhteliselt lühiaegsed, võivad püstitatud ehitiste käitamisaegsed häiringud, sõltuvalt ehitise otstarbest, olla veelgi suurema negatiivse mõjuga keskkonnale. Nii tõestavad näited mujalt riikidest, et näiteks tuuleparkide puhul hakkavad mitmed linnuliigid, sealhulgas aulid, tuuleparke vältima, kaotades nii olulise toitumisala oma rändeteel. Ümbritsevat keskkonda ja elustikku mõjutavad ulatuslikult tuuleparkide põhjustatud erineva sagedusega müra- ja elektromagnetlained. Ehitamise osalisel võimaldamisel peetakse silmas asjaolu, et merelisel kaitsealal on vajalik navigatsioonimärkide paigaldamine ja asendamine. Maa-ameti merealade kaardirakendusel on Apollo madaliku põhjaserva märgitud tulepoi asukoht. MTÜ Balti Keskkonnafoorum arvab, et erandina võib kaitsealal või selle läheduses olemasolevate navigatsioonitingimuste säilitamiseks lubada ka süvendamist. Vastavalt majandustegevuse seadustiku üldosa seadusele on majandustegevus iga iseseisvalt teostatav, tulu saamise eesmärgiga tehtav püsiv tegevus, mis ei ole seadusest tulenevalt keelatud. Tegevus, mille suhtes on kehtestatud teatamis- või loakohustus, loetakse samuti majandustegevuseks ka juhul, kui selle eesmärk ei ole tulu saamine. Seega kõik kaitse-eeskirja kaitsekorra peatükis reguleeritud tegevused, mis on määrusega lubatud või lubatud kaitseala valitseja nõusolekul ja mida tehakse tulu saamise eesmärgiga, ning tegevused, mis on lubatud või lubatud kaitseala valitseja nõusolekul ja millega kaasneb teatamis- või loakohustus, on kaitseala sihtkaitsevööndis lubatud majandustegevus. Kaitse-eeskirjaga lubatakse sihtkaitsevööndis majandustegevusi, mis ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärki või seisundit.

2.5.2.3. Tegevuste kooskõlastamine kaitseala valitsejaga

Tegevused, mis on keelatud, kui selleks ei ole kaitseala valitseja nõusolekut, on valdavalt määratud looduskaitseaduse § 14 lõikega 1. Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud kehtestada detail- ja üldplaneeringut, lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, seada projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba.

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit. Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

Praktikas on tingimuste seadmine kõige enam kasutatav võte, millega välditakse kaitsealadel majandustegevuse kahjustavat mõju. Enamasti ei keelata tegevust, mis on kaitse-eeskirjas lubatud kaitseala valitseja nõusolekul, vaid püütakse kaalutusõiguse kaudu leida lahendusi, kus tegevus loodusväärtusi ei kahjusta.

3. Menetluse kirjeldus

Kaitse-eeskirja avalik väljapanek toimus Keskkonnaameti Kärkla ja Haapsalu kontoris ning Hiiu ja Noarootsi Vallavalitsuses 28. novembrist 2016. a kuni 2. jaanuarini 2017. a. Avaliku väljapaneku toimumisajast ja -kohtadest teatati Ametlikes Teadaannetes 17. novembril 2016. a, üleriigilise levikuga ajalehes Postimees 18. novembril 2016. a ning kohalikes ajalehtedes Lääne Elu 19. novembril 2016. a ja Hiiu Leht 22. novembril 2016. a. Lehekuulutustes oli teade, et juhul, kui väljapaneku jooksul ei esitata soovi avaliku arutelu korraldamiseks, toimub määruse eelnõu arutelu kirjalikult.

Merelisel kaitsealal maaomanikud puuduvad, kuid looduskaitseaduse § 9 kohase kaitse alla võtmise menetluse käigus saadeti 21. novembril 2016. a Hiiu Vallavalitsusele ja Noarootsi Vallavalitsusele uue kaitse-eeskirja koostamise teade elektroonselt ning mõlemad vallavalitsused kinnitasid teate kättesaamist. Lisaks saadeti teade elektroonselt Hiiu Maavalitsusele, AS-le Nelja Energia, Tuuleenergia Assotsiatsioonile, MTÜ-le Balti Keskkonnafoorum, Veeteede Ametile, Eesti Ornitoloogiaühingule, Eestimaa Looduse Fondile, Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudile, kuuele Riigikogu liikmele (Andres Ammas, Andres Herkel, Külliki Kübarsepp, Krista Aru, Artur Talvik ja Jüri Adams), Eesti Maaülikooli ornitoloogidele (Aivar Leito ja Leho Luigujõe), Keskkonnainspektsiooni Hiiumaa ja Läänemaa büroole, Tiit Leitole, Inge Taltsile (MTÜ Hiiu Tuul) ning Maie Jeeserile. Kirjad sisaldasid teavet avaliku väljapaneku aja ja koha kohta ning teadet, et kui väljapaneku jooksul ei esitata soovi avaliku arutelu korraldamiseks, toimub määruse eelnõu arutelu kirjalikult, või kui kaitse-eeskirja eelnõu kohta pretensioone ega ettepanekuid ei esitata, loetakse kaitse-eeskirja kooskõlastatuks. Omaaegset Kõrgessaare (nüüdset Hiiumaa) Vallavalitsust ja Noarootsi Vallavalitsust teavitati Apollo meremadaliku kaitse alla võtmise kohta esitatud ettepanekust juba 1. juulil 2011. a e-kirjaga nr HLS 15-2/11/22598.

Tabel 1. Asjaliste seisukohad vastuseks Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni poolt novembris 2016. a väljasaadetud kirjadele ja avalikustamisteadetele

Arvamuse esitaja nimi ja seos eelnõuga	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus
--	--------------------	-----------------

Noarootsi Vallavalitsus, Maa-ameti mitteametliku mereala haldusjaotuse järgi osaliselt kaitseala territooriumi haldav omavalitsus	Merealal asuva kaitseala asukoha kirjeldamisel tekitavad segadust viited maakonnale ning omavalitsus- ja asustusüksusele ehk asukoha maakondadele, valdadele ja küladele. Kuna mereala pinda ei arvestata ühegi konkreetse valla pindala hulka, siis tuleks need viited ka määrusest välja jätta. § 1 lõige 1 sõnastada järgmiselt: Apollo meremadaliku looduskaitsealana võetakse kaitse alla Hiiumaast 14 km kirdes asuv mereala pindalaga 5216,8 ha.	§ 1 lõige 1 sõnastatakse võimalusel järgmiselt: Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Hiiumaast kirdes asuv mereala, mille nimeks saab Apollo meremadaliku looduskaitseala (edaspidi <i>kaitseala</i>).
	§ 1 lõikes 3 jätta ära sõna „veeala”, kuna on antud juhul tekstis üleliigne, sest kaitseala puhul ongi kogu ulatuses tegemist veealaga	ettepanekut ei arvestata, sest see säte nimetabki ära, kas kaitseala jaguneb maa- ja veealaks või ainult maa-alaks või ainult veealaks
	kaitseala asukoha kirjeldamisel §-s 2 kasutada konkreetseid asukohakoordinaate	ettepanekut ei arvestata, sest kaitseala piirid on kirjeldatud kaitse-eeskirja seletuskirjas, mis on kaitse-eeskirja kinnitamise järgselt kättesaadav ka Riigi Teatajas menetlusteabe all. Kaitseala asukoha nurgapunktide koordinaadid on kantud määruse lisas olevale kaardile ja määruse tekstis neid ei nimetata
	märkus õigekirja (kokku-lahku kirjutamine) kohta	ettepanekut ei arvestata, sest lähtutakse keeleteoimetaja parandusest
	kaitseala asukohakaart vormistada selliselt, et näha oleks ka lähimad maismaa punktid Hiiumaal, Vormsil ja mandril (Läänemaa, Noarootsi vald). Kaitseala asukohakaardil jätta leppemärkidest ära külapiir, vallapiir ja maakonnapiir	ettepanekut arvestatakse
AS Nelja Energia ja OÜ Hiiumaa Offshore Tuulepark, kaitsealale tuuleparki kavandavad ettevõtted	Apollo meremadaliku puhul ei ole täidetud looduskaitse-seaduse §-s 7 sätestatud loodusobjekti kaitse alla võtmise eeldused, mistõttu ei	ettepanekut ei arvestata, sest Apollo meremadaliku kaitse alla võtmise eeldused on täidetud. Need on ohustatus, tüüpilisus ja rahvusvaheline

	tuleks meremadalikku kaitse alla võtta	kohustus, täpsemalt mereelupaigatüüpide liivamadalad (elupaigatüübikood 1110) ja karid (1170) ning linnuliikide väikekajakas (<i>Larus minutus</i>) ja hahk (<i>Somateria mollissima</i>) ohustatus , linnuliikide aul (<i>Clangula hyemalis</i>) ja mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>) tüüpilisus sellel alal ning linnu- ja loodusdirektiivi täitmise kohustus
--	--	---

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud järgmiste EL õigusaktidega:

1. EÜ nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7–25).

EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ehk loodusdirektiivi artikli 2 lõike 1 kohaselt on nimetatud direktiivi eesmärk looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taime- ja loomastiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele EL liikmesriikide territooriumil. Loodusdirektiivi artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt luuakse Euroopa ökoloogiline võrgustik Natura 2000, mille loomise annab oma panuse iga liikmesriik võrdeliselt sellega, millisel määral leidub tema territooriumil loodusdirektiivis nimetatud looduslike elupaigatüüpe ja liikide elupaiku.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ ehk linnudirektiivi artikli 1 kohaselt käsitleb nimetatud direktiiv kõikide looduslikult leiduvate linnuliikide, kaasa arvatud nende munade, pesade ja elupaikade kaitset EL liikmesriikides. See hõlmab nende liikide kaitset, hoidmist ja kontrolli ning kasutamist. Linnudirektiivi artiklite 2 ja 3 kohaselt võtavad liikmesriigid kasutusele vajalikud meetmed, sealhulgas kaitsealade loomine, eelnimetatud linnuliikide arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslike ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi. Apollo meremadaliku looduskaitsealal on olulisteks kaitse-eesmärkideks ühe linnudirektiivi I lisas nimetatud ja kolme II lisa B-osas nimetatud linnuliigi kaitse.

Pärast määruse jõustumist tehakse Euroopa Komisjonile ettepanek lisada Apollo meremadalik Natura 2000 võrgustikku Apollo meremadaliku linnu- ja loodusala. Ettepanek on määrata loodusala eesmärkideks loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide veelused liivamadalad (1110) ja karid (1170) kaitse ning linnuala eesmärkideks linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliigi väikekajaka (*Larus minutus*) ja I lisast puuduvate rändlinnuliikide auli (*Clangula hyemalis*), mustvaera (*Melanitta nigra*) ja haha (*Somateria mollissima*) elupaikade kaitse.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse mõju on positiivne loodus- ja elukeskkonnale, aidates looduskeskkonna säilitamisega kaasa inimeste põhivajaduste ja elukvaliteedi tagamisele. Määrus aitab kaasa väärtuslike mereelupaikade ja seal leiduvate liikide ning arktiliste rändlinnuliikide säilimisele ning nende soodsa seisundi saavutamisele.

Uue kaitseala moodustamine aitab kaasa rahvusvaheliste kohustuste täitmisele, seega on mõju välissuhetele positiivne. Looduse mitmekesisuse ehk elurikkuse säilitamise ja suurendamise vajaduse sätestavad nii strateegia Euroopa 2020 kui ka tegevuskava Ressursitõhus Euroopa. Sellest tulenevalt on elurikkuse vähenemise peatamiseks ja taastamiseks kinnitatud EL elurikkuse strateegia aastani 2020 (KOM(2011)2441), mis seab liikmesriigile konkreetsed ja mõõdetavad eesmärgid elurikkuse (liikide ja elupaikade seisundi) parandamiseks aastaks 2020. Kinnitav õigusakt toetab otseselt nende eesmärkide saavutamist.

Määruse jõustumisel puudub oluline mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuna kaitse alla võetav ala on mereala, kus arendustegevusi ei ole tehtud. Loodavale looduskaitsealale ei ole võimalik tuuleparki ehitada. Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruandes on meretuulepark planeeritud moodustatavast kaitsealast lõunasse. Kattuvust kaitsealaga ei ole. Planeeritava tuulepargi asukoha nihkumise tulemusel tuulepargi maht ei vähene. Kuna territoriaalmeri kuulub veeseaduse § 5 lõike 2 kohaselt avaliku veekoguna riigile, siis ei too kaitseala moodustamine kaasa valdade eelarvesse maamaksust laekuva tulu vähenemist ega riigile maa, mille sihtotstarbelist kasutamist kehtestatav kaitsekord oluliselt piiraks, omandamise kohustust.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse teiste ministriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Rahandusministeerium jätsid eelnõu kooskõlastamata. Ministriumitele on jagatud selgitusi e-kirja teel ja täiendatud seletuskirja vastavalt esitatud märkustele. Ülejäänud ministriumid on kooskõlastanud eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

Apollo looduskaitseala kaitse-eeskirja seletuskirja lisa

Kooskõlastusringil esitatud märkustega arvestamise tabel

<p>Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium</p>	<p>Ainsa konkreetse paikse kaitsealuse liigina (II kategooria) on Apollo meremadaliku kaitseala moodustamise määruse eelnõu seletuskirjas (lk 1-2) märgitud väikekajakas. Samas on lk 3 märgitud, et Apollo meremadalik ei ole Natura linnu- ega loodusala.</p> <p>Kaitse alla võtmise vajaduse põhjusena leheküljel 2 välja toodud liiva kaevandamine meremadalikult ei ole realistlik – Eestis on piisavalt liiva varusid, mis on oluliselt kergemini ja väiksemate kuludega kaevandatavad ning asuvad liiva tarbimise sihtkohtadele oluliselt lähemal.</p> <p>Elupaigatüüpide veealuste liivamadalate (1110) ja karide (1170) kaitsmine Apollo meremadaliku alal on küsitava efektiivsusega kuna lk 3 avaldatud info põhjal moodustavad nimetatud elukohatüübid alla 20% taotletava kaitseala pindalast.</p> <p>Seletuskirjas lk 11 esitatud hinnang, mille kohaselt määruse jõustumisel puudub mõju majandusele, ei ole tõenditega piisavalt põhjendatud. Ka meretuulepargi mitte rajamisel on majanduslikud, ühiskondlikud ja keskkonnamõjud, mida ei ole</p>	<p>Apollo meremadaliku kaitse-eesmärgiks lisaks linnudirektiivi I lisas nimetatud väikekajakale on rändepeatuskaitse. Rändepeatuspaijana kasutavad madalikku aul, mustvaeras ja hahk, mida nimetatakse Linnudirektiivi II ja III lisas. Lisaks tehakse Euroopa Komisjonile ettepanek lisada Apollo LKA Natura võrgustikku.</p> <p>Kuna kaevandamine on oht olemasolevatele väärtustele, siis kaitsekorra ülesanne on välistada need ohutegurid.</p> <p>Elupaiga tüübid on ainult üks ala väärtustest ja kaitsekord pannakse paika kõiki eesmärke arvestades.</p> <p>Seletuskirja on täiendatud. Mõju majandusele, Eesti riigi strateegiliste eesmärkide ja rahvusvaheliste kohustuste täitmisele puudub.</p>
--	--	--

	<p>seletuskirjas hinnatud ega analüüsitud. Palume täiendada Apollo meremadaliku kaitseala moodustamise määruse eelnõu seletuskirja negatiivse majandusmõju arvutused ja hinnangud, võttes arvesse OÜ Nelja Energia 15. detsembri 2017 kirjas keskkonnaministrile esitatud arvutusi.</p> <p>Palume täiendada Apollo meremadaliku kaitseala moodustamise määruse eelnõu seletuskirja meretuulepargi mitterajamise mõjudega Eesti riigi strateegiliste eesmärkide ja rahvusvaheliste kohustuste täitmata jätmisele, mis on püstitatud Eesti keskkonnastrateegias aastani 2030, Eesti energiamajanduse arengukavas aastani 2030, Eesti taastuvenergia tegevuskavas aastani 2020 ja 2015. aasta ÜRO Pariisi kliimakonverentsi kokkuleppes.</p>	<p>Kinnitamisele esitatud Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruandes on meretuulepark planeeritud moodustatavast kaitsealast lõunasse. Kattuvust kaitsealaga ei ole. Planeeritava tuulepargi asukoha nihkumise tulemusel tuulepargi maht ei vähene.</p>
Rahandusministeerium	<p>Määruse eelnõus ei ole piisavalt selgitatud kaitseala moodustamisega kaasnevaid sotsiaalmajanduslikke mõjusid.</p>	<p>Oluline sotsiaalmajanduslik mõju puudub. Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruandes on meretuulepark planeeritud moodustatavast kaitsealast lõunasse. Planeeritava tuulepargi asukoha nihkumise tulemusel tuulepargi maht ei vähene.</p>